

ILUSTRIRANI
SLOVENEČ
 TEDENSKA · PRILOGA · SLOVENCA

LETO VII

27. SEPTEMBRA 1931

ŠT. 39

FOTO PROF. J. RAVNIK

PROF. JANKO RAVNIK, AVTOR PRVEGA SLOV. VELEFILMA,
 PRI DELU „V KRALJESTVU ŽLATOROGA“

K zadnjim izprémembam v naši vladi

Dne 3. t. m., istočasno z objavo nove ustave, se je izvršila tudi važna rekonstrukcija naše vlade. Demisijonirala sta pravosodni minister Ljotić in gradbeni minister Serbec, na njih mesto sta pa stopila dr. Draž. Kojić in dr. A. Kramer, razen njih je bilo pa imenovanih še 6 novih ministrov brez portfelja. Štiri nove ministre objavljamo danes, štiri prinesemo v prihodnji številki.

Ivan Pucelj,
minister brez portfelja.

Na desni: Dr. Alb. Kra-
mer, gradbeni minister.

Matija Pavao,
minister brez portfelja.

Na levi: Dr. Audo
Hasanbegović, minister
brez portfelja.

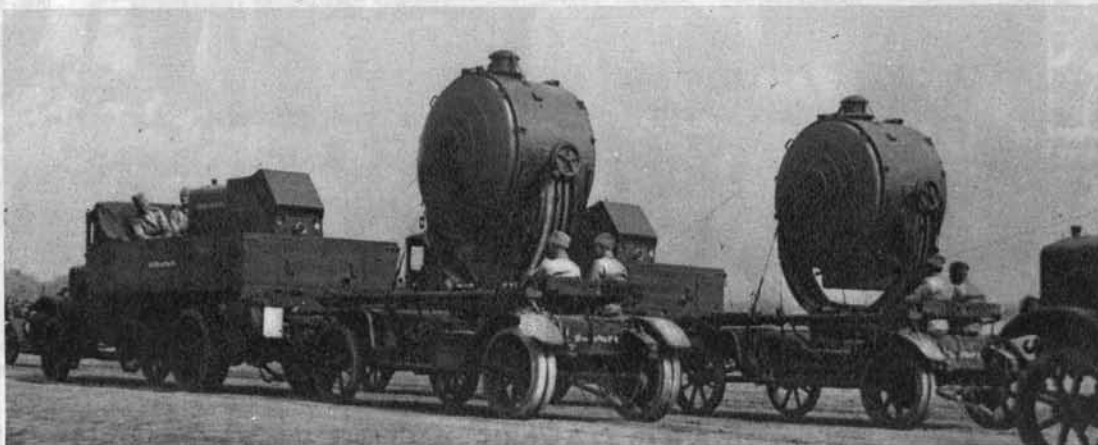
Pogled na slavnostno razsvetljeno Ljubljano z Gradu.

Odmevi z ljubljanskih svečanosti

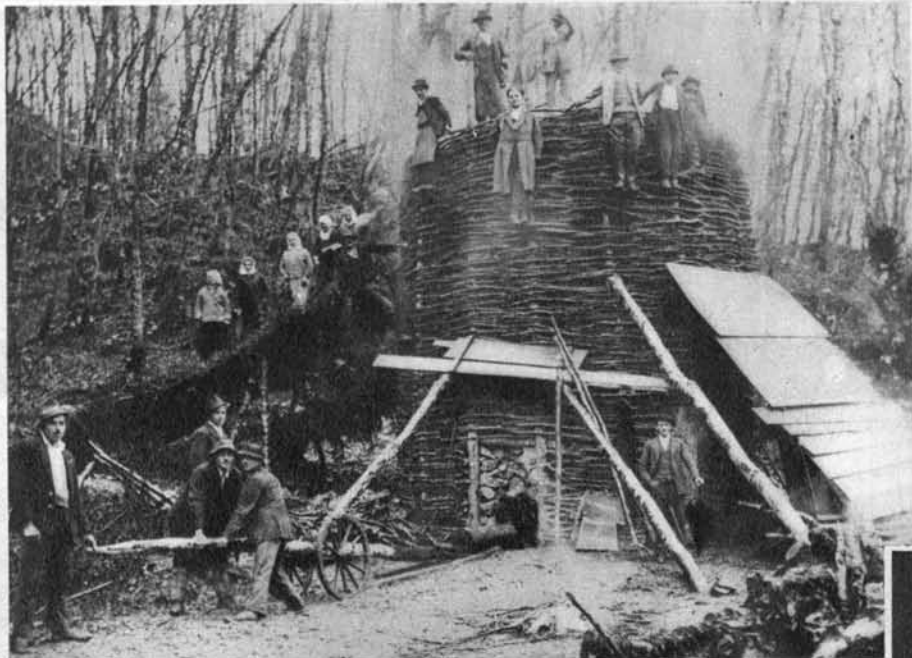
Prireditve kraljevega tedna v Ljubljani, zlasti pa odkritje spomenika kralju Petru, veličastni nastop »Pevske zveze«, otvoritev prenovljenega rotovža in prezanimive razstave na velesejmu ostanejo gotovo v trajnem spominu vsakega, ki je obiskal te dni našo slovensko metropolo. Na desni: Skupina »Prosvetne zveze« s staro zastavo sv. Mihaela na čelu, v slavnostnem sprevodu ob priliki odkritja spomenika kralju Petru. Skupina »Prosvetne zveze« je bila s svojimi zastavami in slikovitimi narodnimi nošami gotovo ena najlepših v vsem sprevodu.

Kraljica in prestol. pri
vojaški paradi v Zagre-
bu 6. t. m.

Defile vojnih reflektorjev ob priliki velike vojaške parade v Belgradu v proslavo rojstnega dne prestolonaslednika Petra dne 6. t. m.

Primitivna apnenica, ki jih najdemo pri nas se tu in tam po kmetih (last L. Lundra iz Cerovca pri Trebelnem). Spredaj je dobro videti še tako zvanega skaštrunac, s katerim porivajo v ogenj cele hlode.

Kamnogoriška dekleta, ki so se udeleževala zadnjega gospodinjinskega tečaja, ki ga je tam vodila ga. L. Kelhar.

Spodaj: Udeleženske higijenskega tečaja, ki se je vršil v ljubljanskem otroškem domu kraljice Marije pod vodstvom g. primarija dr. Dragaša. Taki higijenski tečaji so jako potrebni in koristni, saj vsi vemo, koliko nezorane ledine je v tem pogledu še med našim ljudstvom.

Spodaj na desni: Dragomeljski fantje in dekleta so priredili letos izlet na kolesih v čarobno Logarjevo dolino.

Spodaj: Anton Mrkun, dolgoletni župnik na Homcu pri Kamniku, sedaj župnik v Dobropoljah, ki obhaja letos 30 letnico svojega dušnega pastirstva. Mrkun je eden izmed najzaslužnejših slovenskih podeželskih duhovnikov, saj ga skoro ni polja, na katerem bi se uspešno ne udeleževal. Za časa svojega 20 letnega župnikovanja na Homcu (1909—1929), je ustanovil in ves čas vodil ondotno Hranilnico in posojilnico ter ustanovil Električno strojno zadrugo in živinorejsko zadrugo. Na prijaznem homškem gričku je zgradil mogočni Društveni dom, kjer se je vršilo že nešteto raznih tečajev, cerkvi je pa preskrbel ubrane zvonove. Ustanovil in vodil je še razne druge katoliške organizacije, razen tega pa našel še čas za spisavanje raznih knjig (n. pr. Zgodovina homške fare, Zgodovina protialkoholnega gibanja na Slovenskem itd.). Za velike zasluge ga je homška občina izvolila za svojega častnega občana.

Spodaj: V Stranjah in Godiču imajo izredno agilno gasilno društvo. Ustanovljeno je bilo šele 1929., toda zgradilo si je že svoj dom, kupilo motorno brizgalno in si ustanovilo pod vodstvom g. šol. upravitelja Komana lastno godbo fanfar, ki je prva te vrste v Jugoslaviji.

POMENEK Z GOZDARJEM

OGLJAR

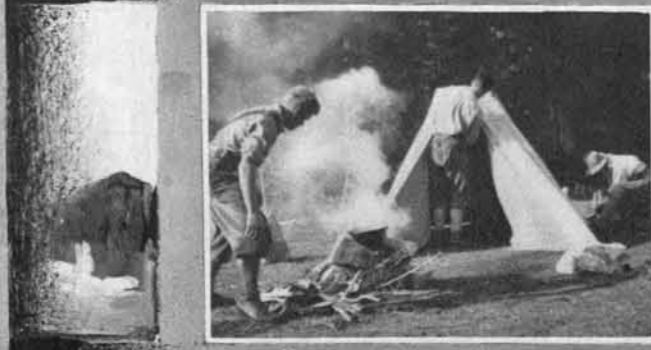
DRVARJI PRI DELU

KOSCI PRI JUŽINI

NA VRHU PRISOJNIKA

ZVEČER PRED ŠOTOROM

LIZA KRMI SVOJE "GOSTE"

NA PAŠI

VELIKI DRAŽKI VRH

ZVEČER PRED PLEZANJEM

PRIZOR S PLEZANJA

OB TRIGLAVSKIH JEZERIH

SLAP VELIKE KROPE

BOHINJSKO JEZERO JESENI

Oče slov. vefilma prof. Ravnik s svojima sodelavcema E. Planinškom in M. Khamom.

Prej, kakor smo pričakovali, smo dobili Slovenci prvi lastni film, ki nam kaže krasote naše zemlje. Veliko nalogo, izdelati film naše Gorenjske in zlasti naših planin, si je nadel turistovski klub »Skalac«. Film brez dvoma ne bi zagledal

»Triglav naš kralj planine...« (Gornik, Roban in Klemen na pozorišču filma.)

»Sveta si zemlja slovenska..«

(Prvi slovenski vefilm - »V kraljestvu Zlatoroga.«)

velesejem, je bila velika unionska dvorana vsak večer razprodana in v prvih desetih dneh je videlo ta film nad 15.000 gledalcev.

Ta film nam kaže nas same in neslutene krasote domovine. Iz Ljubljane nas vodi z vlakom mimo Šmarne gore skozi Kranj na Jesenice. S Planice grede nam zopet pokaže mogočne gorske skupine na desnem bregu Save Dolinke. Na Jesenicah se sestanejo trije turisti Roban (Čop), Klemen (Potočnik), Gornik (Drofenik) in odrinejo skozi Vintgar na Pokljuko in naprej mimo planšarskih stanov na Triglav. S Kredarice napravijo plezalno turo na Rjavino, od koder se povrnejo nazaj na Kredarico. Obiščejo tudi Aljažev stolp vrh Triglava ter se spuste na to mimo Aleksandrovega doma čez Hribarice v dolino Zajezerom. Od tod gredo v Bohinjsko kotlino in naprej na Bled, kjer se poslove. Film konča s krasnimi jesenskimi nastrojenji in pokaže naše tri turiste prav za skomine še v zasneženem »Zlatorogovem kraljestvu«.

Film ima pet delov. Skupna dolžina pa znaša 2900 metrov. Za naslov je dobil v resnici primeren tekst, namreč »V kraljestvu Zlatoroga« in posvetilo:

Ta film je nem, toda kljub temu doni ob njem v srcih mogočna pesem: »Sveta si zemlja slovenska!«

Če bo film zbudil to občutje pri slehernem, je dosegel več kakor svoj namen. Film bo služil zlasti v tujskoprometne propagandne svrhe in bo zlasti šolam postal izborna učilo domovinoznanstva.

Pomen filma je neprecenljiv, saj bo navdušil nas same in tujce za našo pre-

luč sveta, če ne bi imel klub za predsednika profesorja Janka Ravnika, ki je bil najpožrtvovalnejši delavec filma, vrh tega pa pravi vseznal. Saj je on tisti, ki je podrobneje izdelal vso zamisel tega filma. S svojim izrednim strokovnim fotografskim znanjem je dosegel, da je bil tako dovršen, kakor nismo pričakovali. Seveda so mu pri ogromnem delu pomagali številni Skalaši, med katerimi sta se odlikovala zlasti g. Egon Planinšek in g. Milan Kham. Premnogo so žrtvovali za film seveda tudi glavni igralci, znani Joža Čop, Miha Potočnik in Herbert Drofenik ter Bohinjka Franica Sodja.

Skalaši so pred tremi leti kljub nezaupanju vendar našli mecene, ki so jim dajali pogum z denarnimi podporami. Tako je kabinet ministrskega predsednika dr. A. Korošca naklonil 10.000 Din, mestna občina ljublj. 15.000 Din, oblastni odbor 10.000 Din, banska uprava 10.000 Din, ministrstvo za trg. in ind. 10.000 Din, Zbornica TOI 5000 Din, »Putnik« 25.000 dinarjev. Skalaši so se nemudoma vrgli na delo. Prvo leto so posneli okrog 1000 m filma, zlasti v Triglavskem pogorju. Tedaj je še sodeloval Kajzelj. Na nesrečo pa se je na Prisojniku ponesrečil in vseh 1000 m je moralo romati v arhiv, drugo leto pa so Skalaši začeli znova. Tako je počasi rasel negativni material filma. Lansko jesen je bilo približno vse skupaj. Nato so začeli razvijanje in kopiranje filma. Vso zimo so delali v svojem laboratoriju v klubu, večkrat pozno v noč. In z največjim naporom se je posrečilo Skalašem izdelati film za premijero. Ves čas, dokler je trajal jesenski

* SKALA-FILM *

KLEMEN BERE GORNIKOVO PISMO

KLEMEN NA SLEMENU

»Skalaši« pri izdelovanju filma.

lepo zemljo. Požrtvovalno delo Skalašev, ki daje nam vsem zgled, kako moramo ljubiti svojo zemljo in delati za njen prospeh, bo ostalo zapisano med največjimi, kulturnimi deli slovenske sodobnosti. Zato vsa čast in hvala jim!

SMUK T.K.S.

V ZASNEŽENIH PLANINAH

OBEŠANJE KORUZNIH KIT

Moderno cerkveno stavbarstvo

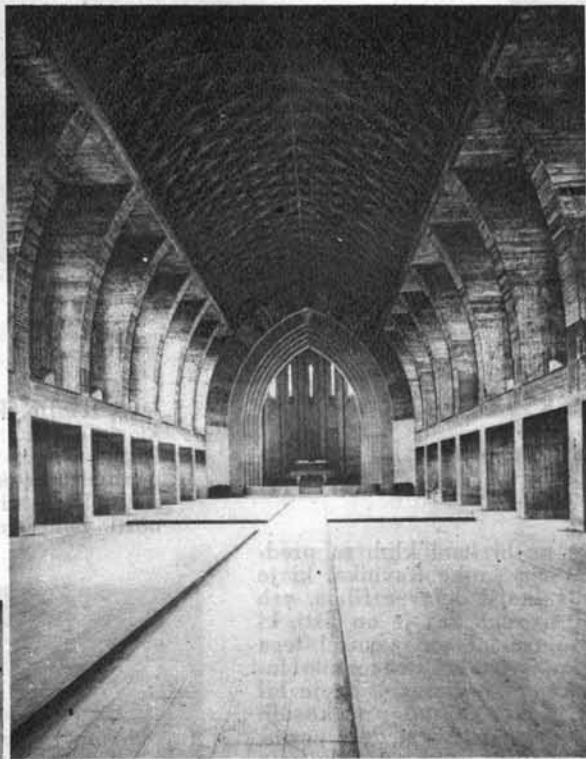
(Kirchenbau), to je naslov lepe knjige, ki jo je napisal ing. K. Freckmann in jo je nedavno izdalo znano nemško založništvo Herder v Freiburgu. Že podnaslov pove, da so to »naveti in primeri«, zato delo ne obravnava teoretičnih, temveč predvsem praktičnih strani cerkvenega stavbarstva in vsebuje vse od izbire prostora do določitve strehe in izbire opreme. Tu nima besede umetnik, temveč v prvi vrsti izkušeni stavbenik. Posebno dobrodošla bo knjiga zato zlasti onim duhovnikom, cerkvenim predstojništvom, odborom itd., ki se bavijo z vprašanjem poprave, prenovitve ali nove gradbe cerkva, kajti iz dela bo vsak lahko takoj dobil dober vpogled v ves potek graditve in si bo lahko preračunal tudi stroške. Torej izboren priročnik v knjižnici vsakega duhovnika. Knjiga je bogato ilustriрана in opremljena z mnogimi proračuni. Naše današnje slike so posnete po tej lepi knjigi.

Cerkev v Zellu (Srednji Franki v Nemčiji), zgrajena l. 1921.; v njej je 200 sedežev; material: rdeč peščeneec.

Nalevi: Cerkev sv. Jožefa v Aschaffenburgu, zgrajena l. 1928—1929, za 1100 do 1200 oseb, cerkev je prav vsa iz železobetona brez vsake opeke, strop je pa iz lesenih opek.

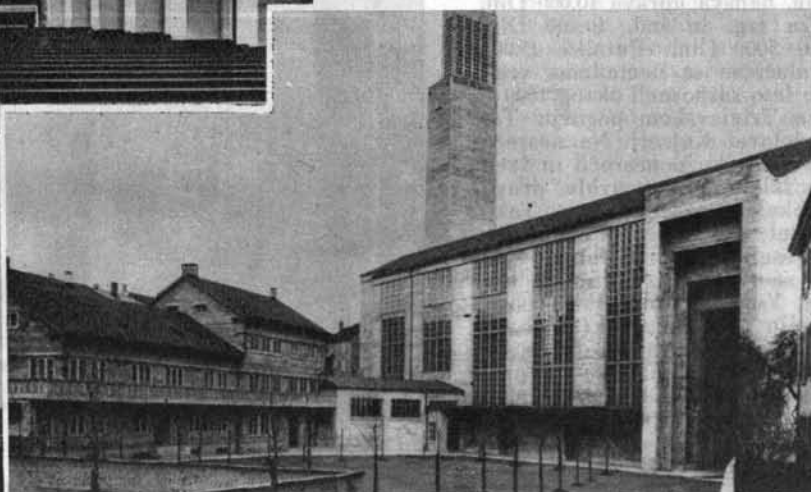
Spodaj: Cerkev sv. Erfaja v Münstru (Westfalsko)

Cerkev sv. Henrika v Bambergu, zgrajena l. 1927—1929 za okroglo 2000 oseb (v ladji 700, na galeriji za 200, stojišče 1000 in kor za 100 pevcev); konstrukcija železobetonska.

Spodaj: Cerkev sv. Antona v Baslu, zgrajena l. 1925—1927, čist železobeton, v ladji okroglo 950 sedežev.

Spodaj na levi: župna cerkev v Zellu (Južna Nemčija).

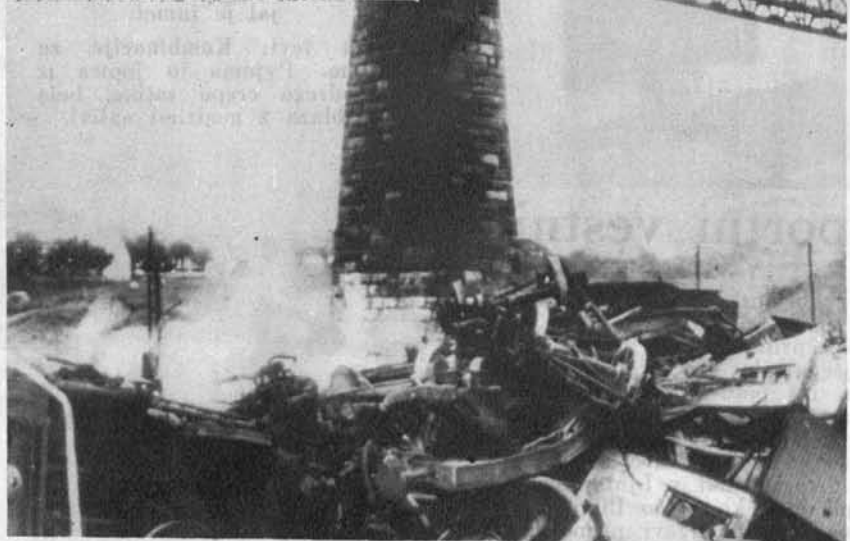
POGLED NA ZADNJE ZASEDANJE DRUŠTVA NARODOV

v Ženevi, v katerem je vzbudil posebno pozornost govor angleškega državnika R. Cecila, ki je izjavil, da v Evropi danes ni vojne nevarnosti. Razen tega je iz tega zasedanja še jako važna odpoved nemško-avstrijske carinske unije, splošno izražene želje po razorožitvi in pristop Mehike k D. N.

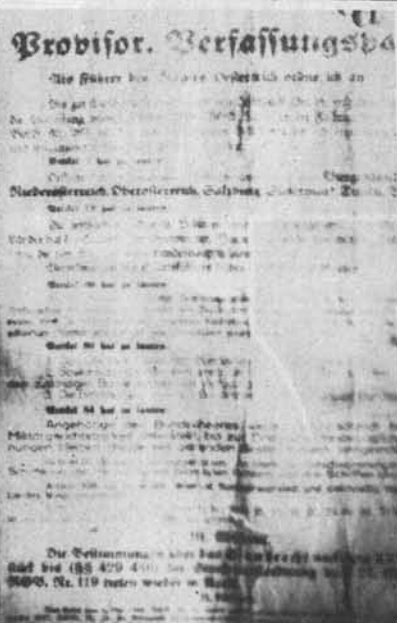

Kontreadmiral Gladisch,
novi poveljnik vse nemške vojne mornarice.

Na desni: Zločinski komunistični atentat? V nedeljo, dne 13. t. m., zjutraj ob dveh je zletel pri Biatorbagya (40 km zapadno od Budimpešte) v zrak ekspresni vlak, ki je vozil iz Budimpešte proti Dunaju. Komunisti so bili baje položili na tir na železniškem mostu bombo in ko je pripeljal vlak na most, je eksplodirala ter vrgla 6 vagonov najprej v zrak, potem pa 100 m globoko v prepad. 25 ljudi je našlo smrt, mnogo je bilo ranjenih. Atentat je baje izvršil nemški komunist Leibnick. Pravijo pa tudi, da je vlak le po nesreči zdrknil s tira. Desna slika nam kaže razvaline vlaka pod mostom.

Spodaj: Fašistični puč v Avstriji so poizkusili v noči od 12. na 13. t. m. avstrijski Heimwehrovci pod vodstvom advokata dr. Pfrimerja. Mobilizirali so svoje čete in zasedli več krajev na Sev. Štajerskem ter mislili kreniti proti Dunaju, toda našli so celo med svojimi pristaši očitveno le malo veselja za tako podjetje, zato je vlada z lahkoto že v 12. urah zaдушila to smešno »revolucijo«.

Manifest in ustavni patent, ki ju je dal nalepiti dr. Pfrimer ob priliki svojega puča po zasedenih štajerskih krajih.

Na desni: Knez R. Starhemberg (na levi) in dr. Pfrimer, voditelja poizkušenega heimwehrovskega puča v Avstriji, prvega so zaprli, drugi je pa pobegnil preko Jugoslavije v Italijo.

Jesenska moda

Zgoraj na desni: Novi klobuki niso ravno sodobni, a brhki. Mali klobuček se nosi pomaknjen na eno stran. Najbolj priljubljeni material je žamet.

Na levi: Kombinacija za dom. Pyjama in jopica iz modrega crepe satina, bela bluza z modrimi našivi.

Novi plašči

Kar se tiče materiala za plašče, je izbira grobo tkanega, bolj ali manj mehkega volnenega blaga v vseh nevtralnih barvah izredno velika. Tudi kroji so zelo raznovrstni; v glavnem prevladujeta kroj na štiri gumbce in pa kroj brez gumbov, pri katerem se desna in leva stran položita enostavno druga čez drugo in drži plašč skupaj le trak ali pas odnosno gumb na notranji strani.

Sportni vestnik

Vse slike: Foto I. Kosec.

Ljubljanski prijatelji plavalnega sporta so imeli v torek 8. t. m. redko priliko videti plavati najhitrejšega plavalca sveta dr. Baranya. Na potu iz Pariza, kjer je tekmoval za evropsko plavalno prvenstvo — in seveda tudi zmagal — se je ustavil s svojimi klubskimi tovariši tudi v Ljubljani. Nastopil je v kopališču Ilirije, ki je edino v naši državi primerno za nastop takega plavalca kot je dr. Barany.

Na desni: Plavalci M. E. S. E., tretji od leve dr. Barany, poleg njega Taroby, najboljši madžarski waterpolo igralec.

Spodaj: Dr. Barany plava 50 m prosto.

Spodaj na desni: Start dr. Barany na 100 m prosto.

Dr. Barany

